

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/55/2021
Identifikačné číslo spisu: 1019200032
Dátum vydania rozhodnutia: 26. januára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:1019200032.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu: Krajská prokuratúra Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, 831 03 Bratislava, IČO: 00 166 448, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 a 10, 811 08 Bratislava, IČO: 30 807 484, za účasti ďalšieho účastníka: Q. H. Z., O. Z. XX, XXX XX Z., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Dobšinského 12, 811 05 Bratislava, IČO: 47 238 232, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 46172-2/2017-BA zo dňa 14. augusta 2017, o kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/3/2019 - 110 zo dňa 8. júna 2021, t a k t o

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 4Sa/3/2019 - 110 zo dňa 8. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) zastavil súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 46172-2/2017-BA zo dňa 14. augusta 2017. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) tak urobil v dôsledku podania zo strany žalobcu zo dňa 02.06.2021, ktorým vzal žalobu späť v celom rozsahu pred rozhodnutím vo veci s poukazom na rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Vs/3/2019 a k inému právnomu posúdeniu otázky vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekárov ako samostatne zárobkovo činných osôb na základe licencie L1A, podľa § 63 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť ďalší účastník konania prostredníctvom svojho právneho zástupcu (ďalej len „sťažovateľ“). Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že správny súd „rozhodol nesprávne a nezákonne, a to na základe nesprávneho právneho posúdenia

veci“. Nesprávnosť právneho posúdenia veci správnym súdom videl sťažovateľ v tom, že späťvzatie žaloby žalobcom (pozn. sťažovateľ, hoci zastúpený advokátom, namiesto „späťvzatie žaloby“ na viacerých miestach kasačnej sťažnosti používa spojenie „späťvzatie protestu“) malo byť odôvodnené „direktívnym pokynom Generálnej prokuratúry SR č. VI3 Gd 1/21/1003-3 zo dňa 5. januára 2021“ (ďalej len „pokyn GP“), pričom sťažovateľ považoval pokyn GP za rozporný s ustanovením čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 ústavy, ustanovením § 6 ods. 9 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

3. Vo vzťahu k pokynu GP, ktorý mal byť dôvodom pre späťvzatie žaloby žalobcom, sťažovateľ uviedol, že „Generálna prokuratúra SR vydala podriadeným prokuratúram všeobecný pokyn brať protesty vo veci povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia v súvislosti s licenciou na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov späť v čase, kedy nemožno tvrdiť, že právne názory na vec sú ustálené.“. V ďalšom sa sťažovateľ odvolal na existenciu dvoch rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie sp. zn. 1Vs 1/2019 zo dňa 30. apríla 2019 a rozhodnutie sp. zn. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020) tvrdiac, že „Správny súdny poriadok neupravuje vzťah protichodných rozhodnutí Veľkého senátu SR. Neskoršie rozhodnutie Veľkého senátu NS SR neruší predchádzajúce, obe rozhodnutia existujú popri sebe.“. Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, že je presvedčený, že „v prípade, ak posudzovanej právnej otázke existujú dve protichodné rozhodnutia Veľkého senátu SR, bola prokuratúra povinná späťvzatie protestu dôkladne a presvedčivo odôvodniť, bola povinná odôvodniť prečo sa priklonila ku konkrétnu právnenému názoru.“.

4. Sťažovateľ v závere uviedol, že „... napadnuté rozhodnutie je nezákonné, keďže v jeho dôsledku bolo žalobcovi v podstate odňaté právo na prístup k súdu, čo malo za následok zrejmy zásah do jeho právom chránených subjektívnych práv. Zároveň napadnuté rozhodnutie trpí zrejmovou nezákonnosťou aj v dôsledku skutočnosti, že bolo vydané na základe nezákonného opatrenia príslušnej prokuratúry, spočívajúce v nezákonnom späťvzati protestu prokurátora.“ a žiadal, aby kasačný súd uznesenie správneho súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaná využila svoje právo a na základe zaslanej výzvy správneho súdu, sa vyjadrila ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa. Vo vyjadrení uviedla, že zastáva právny názor, podľa ktorého správny súd pri vydaní napadnutého uznesenia použil správny právny predpis a správne ho aj aplikoval, pričom vychádzal zo skutkových záverov, ktoré odôvodňujú vydanie rozhodnutia o zastavení konania. Žalovaná kasačnej sťažnosti vytkla absenciu vymedzenia dôvodov kasačnej sťažnosti tvrdiac, že sťažovateľ neuviedol, v čom má spočívať nesprávne právne posúdenie veci zo strany správneho súdu a rovnako, neuviedol právne posúdenie veci, ktoré považuje pri späťvzati žaloby za správne. Záverom navrhovala, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

6. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa vyjadril podaním zo dňa 15. júla 2021, v ktorom vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uviedol, že „Správnu žalobu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne ústredie č. 46172-2/2017-BA zo 14.8.2017 mohol podať aj sám sťažovateľ podľa § 177 ods. 1 SSP v lehote do 24.10.2017... .. Sťažovateľ sám v hore uvedenej lehote správnu žalobu nepodal... .. K namietanému porušeniu práva na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré by mohol konštatovať iba Ústavný súd Slovenskej republiky, žalobca preto zároveň uvádza, že sťažovateľ sám ustanoveným postupom toto právo nevyužil, a preto namietat jeho porušenie v konaní o správnej žalobe prokurátora, považuje žalobca za nenáležitú.“. Vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenej nezákonnosti pokynu GP žalobca uviedol, že pokyn GP nie je pokynom v individuálnej veci, ale ide o usmernenie so všeobecnými účinkami na zjednotenie postupu podriadených prokuratúr v druhovo a predmetovo určených veciach, ktoré je generálna prokuratúra oprávnená/povinná vydávať. Žalobca s odkazom na § 99 písm. a/ SSP a v presvedčení, že správny súd

je povinný obligatórne zastaviť konanie, ak žalobca vzal v celom rozsahu žalobu späť skôr, ako správny súd vo veci rozhodol, navrhol, aby správny súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná.

8. Podľa § 452 SSP, na konanie na kasačnom súde sa primerane použijú ustanovenia druhej časti tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 438 ods. 1 SSP, kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

10. Podľa § 461 SSP, kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

11. Podľa § 63 SSP, žalobca môže do vydania rozhodnutia správneho súdu vziať žalobu späť, a to sčasti alebo celkom. Ak je žaloba vzatá späť celkom, správny súd konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, správny súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne správny súd v rozhodnutí vo veci samej.

12. Podľa § 99 písm. a/ SSP, správny súd konanie uznesením zastaví, ak žalobca vzal žalobu späť skôr, ako správny súd vo veci rozhodol.

13. Podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvorili aj listiny administratívneho spisu žalovanej, kasačný súd mal za preukázané, že k späťvzatiu žaloby došlo na základe podania žalobcu zo dňa 02.06.2021. Žalobca späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že v rozsudku veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Vs 3/2019 zo dňa 24. novembra 2020 došlo k odchýleniu od záverov veľkého senátu najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 1Vs 1/2019 a k inému právnenému posúdeniu otázky vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekárov ako samostatne zárobkovo činných osôb na základe licencie L1A. Žalobca vo svojom podaní, odôvodňujúc späťvzatie žaloby, taktiež uviedol, že jeho právny názor na danú problematiku zostal nezmenený, ale zároveň rešpektuje zmenenú judikatúru najvyššieho súdu.

15. Žalobca ako dominus litis disponuje po začatí konania subjektívnym právom vziať žalobu späť a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jeho časti bez meritórneho rozhodnutia. Ide súčasne o úkon fakultatívny, keďže žiadne ustanovenie právneho poriadku neukladá žalobcovi povinnosť vziať podanú žalobu späť za akýchkoľvek podmienok. Súhlas

žalovaného alebo ďalšieho účastníka v konaní sa na späťvzatie žaloby nevyžaduje. Rovnako ustanovenie § 63 SSP v spojení s ustanovením § 99 písm. a/ SSP nekladie osobitné požiadavky na kvalitu odôvodnenia návrhu (podania), ktorým žalobca berie žalobu späť. Z hľadiska komplexného vnímania správneho súdneho konania je však samotná príčina, ktorá viedla žalobcu k späťvzatiu žaloby, do značnej miery relevantná. Možno preto považovať za vhodné, aby žalobca už priamo v podaní, ktorým vezme žalobu späť, uviedol dôvod späťvzatia žaloby, ak má tento dôvod právny význam v zmysle procesných predpisov. Späťvzatie žaloby je striktné procesným úkonom, ktorý správny súd posudzuje vždy podľa obsahu. Rozhodujúci je pritom prejav vôle žalobcu, ktorým je správny súd viazaný. Povinnosťou správneho súdu je teda dispozičný prejav vôle žalobcu rešpektovať a po späťvzati žaloby pokračovať v konaní tak, aby bolo toto konanie bez ďalšieho prejednaní veci zastavené tak, ako to predpokladá § 99 písm. a/ SSP. Správny súd o zastavení konania rozhoduje uznesením, pričom tento postup má obligatórny charakter. Rozsah ingerencie správneho súdu po doručení späťvzatia žaloby žalobcom podľa § 63 SSP spočíva primárne v posúdení, či takýto úkon možno za späťvzatie považovať a pokiaľ áno, či ide o späťvzatie sčasti alebo celkom. Správnemu súdu nie je daná právomoc posudzovať a prípadne zohľadňovať následky späťvzatia žaloby a ich reflexiu do sféry účastníkov konania v takom rozsahu, ako to požaduje sťažovateľ v kasačnej sťažnosti.

16. K sťažovateľovým námietkam vo vzťahu k zásahu do jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, kasačný súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR (I. ÚS 161/2021 zo dňa 20. apríla 2021, III. ÚS 311/2021 - 13 zo dňa 13. mája 2021), ktoré sa týkali obsahovo/skutkovo podobných vecí, ako je vec prejednávaná a teda ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia (fyzické osoby zastúpené identickým právnym zástupcom ako sťažovateľ v tomto konaní) namietali porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy späťvzatím protestu prokurátora. Ústavný súd svoje rozhodnutia odmietnuť ústavné sťažnosti (ako zjavne neopodstatnené) odôvodnil primárne interpretáciou role a významu netrestného dozoru prokuratúry, ktorého podstatou je ochrana zákonnosti, t. j. objektívneho práva, pričom ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb je v rámci neho sekundárna, prípadne môže i absentovať. Na druhej strane ochrana subjektívnych práv fyzických a právnických osôb je doménou správneho súdnictva. Výlučné dispozičné oprávnenie prokurátora vo vzťahu k žalobe/konaniu (a teda možnosť jej späťvzatia podľa § 63 SSP bez potreby zohľadňovania individuálnych záujmov ďalších účastníkov) je odrazom ústavným súdom opísaného rozmeru netrestného dozoru prokuratúry.

17. Správny súd tak rozhodol správne, keď súdne konanie podľa § 99 písm. a/ SSP zastavil, z dôvodu späťvzatia správnej žaloby prokurátorom v celom rozsahu pred rozhodnutím vo veci. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd vyhodnotil kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú, z ktorých dôvodov ju podľa § 461 SSP zamietol.

18. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom konania nárok na ich náhradu nepriznal postupom podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 a nasl. SSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

